

هیأت وزیران در جلسه ۱۱/۳/۱۴۰۰ به پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، برنامه ملی تقویت کسب و کار، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی را به شرح زیر تصویب کرد:

برنامه ملی تقویت کسب و کار، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی

ماده ۱ - در این برنامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱ - برنامه ملی: برنامه ملی تقویت کسب و کار، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی و جدول پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است.

۲ - کمیته ملی: کمیته ملی توسعه کسب و کار و اشتغال پایدار مناطق مرزی ذیل کمیسیون تخصصی شورای عالی اشتغال با عضویت نمایندگان دستگاه‌های اجرایی ذی ربط در برنامه ملی.

۳ - وزارت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۴ - سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.

۵ - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

۶ - قلمرو برنامه: شامل مناطق مرزی (۱۶) استان مرزی که با (۱۵) کشور همسایه مرزهای زمینی و آبی دارند.

۷ - روستاهای کانونی هدف: سکونتگاه

ها، روستاهای کانونی مرزی مبتنی بر زنجیره‌های ارزش کسب و کار و یا روستاهای مشمول بند (الف) ماده (۲۷) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

۸ - الگوهای کسب و کار اجتماعی: کسب و کارهای انتفاعی (اقتصادی یا سود ده) به منظور حل بخشی از معضلات اجتماعی جامعه هدف (منطقه یا افراد) بر اساس مزیت‌های آن جامعه.

۹ - نهادهای تسهیل گر : نهادهایی که با استفاده از الگوی کسب و کار اجتماعی نسبت به شناسایی مزیت های جامعه هدف از جمله آموزش و توانمندسازی ، ایجاد زیرساخت های مرتبط ، ارائه تسهیلات ، ایجاد زنجیره های تأمین ، تولید ، توزیع و مصرف در خوش ها و رسته های کسب و کار در مدت مشخص یا تا مرحله ی بلوغ آن کسب و کار اقدام می نمایند .

ماده ۲ - کلیه دستگاه های مقرر در جدول پیوست موظف به اجرای برنامه ملی و عملیاتی تقویت کسب و کار ، معیشت و اشتغال پایدار مناطق مرزی می باشند . وزارت مکلف است ساز و کارهای لازم برname ملی را با موضوعات محوری جدول پیوست و با همکاری دستگاه های اجرایی در سطح ملی و استانی ظرف یک ماه تهیه نماید . ساز و کار یاد شده پس از تأیید در کمیته ملی توسط وزارت برای اجرا ابلاغ می شود .

تبصره - کمیته ملی می تواند با پیشنهاد اعضا ، نسبت به تغییر و تصویب موضوعات محوری و پروژه های راهبردهای جدول پیوست اقدام نماید .

ماده ۳ - سازمان مکلف است منابع مالی

(اعتباری ، هزینه ای و تسهیلات) مورد نیاز برای اجرای پروژه های موضوع این تصویب نامه را سالیانه از محل قانون هدفمند کردن یارانه ها - مصوب ۱۳۸۸ - با اصلاحات بعدی آن و منابع تبصره های (۱۴) و (۱۸) (قانونین بودجه سنواتی با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور - مصوب ۱۳۵۱ - تخصیص دهد . ساز و کار اجرایی این ماده ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این برنامه توسط سازمان تدوین و ابلاغ می شود .

تبصره

- استانداران استان های مرزی موظفند با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان بخشی از اعتبارات در اختیار استان را به ایجاد زیرساخت های لازم برای توسعه اشتغال با اولویت مناطق مرزی اختصاص دهند .

ماده ۴ - وزارت مکلف است با همکاری ستاد و با استفاده از ظرفیت ها و الگو (مدل) های کسب و کار اجتماعی و از طریق نهادهای تسهیل گر در حوزه کسب و کار و اشتغال شامل نهادهای عمومی غیردولتی و انقلابی ، ایجاد اشتغال پایدار و تأمین و تقویت معیشت مرزنشینان را (با اولویت استان های آذربایجان غربی ، کردستان ، کرمانشاه ، خوزستان ، بوشهر ، هرمزگان و سیستان و بلوچستان) اجرا نماید . دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف یک ماه توسط وزارت و با همکاری ستاد ، سازمان ، وزارت کشور و استانداری های مشمول تهیه و ابلاغ می شود .

ماده ۵ - در اجرای قانون تشکیل شورای عالی اشتغال - مصوب ۱۳۷۷ - و مواد (۲) ، (۳) و (۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار - مصوب ۱۳۹۰

- کمیته ملی مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی ، صنایع ، معدن و کشاورزی ایران ، توانمندی ها و قابلیت نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی توسعه ای و حمایتی ، سازمان های مردم نهاد (سمن ها) و انجمن های تخصصی منطقه ای و ملی ، اتاق ها و کانون های کارفرمایی و کارگری را در زمینه های مربوط از جمله بهبود فضای کسب و کار اختصاصی ، توسعه سرمایه گذاری ، فناوری و دانش فنی ، بازار ، افزایش مهارت ، تکمیل زنجیره ارزش موضوع این برنامه را شناسایی و به وزارت معرفی نماید . وزارت پس از ارزیابی مؤسسات مذکور می تواند از آنها جهت مشارکت در برنامه ریزی و اجرای اثر بخش برنامه ملی دعوت به عمل آورد .

ماده ۶ - کلیه دستگاه های اجرایی از جمله سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مستقر در استان های مرزی کشور موظفند تا ساز و کار

شروع کسب و کارها در مناطق مرزی مرتبط با موضوعات در جدول پیوست و ذیل برنامه ملی را صرفا از طریق ثبت و استعلام الکترونیکی (بدون حضور متقاضی و طی فرایند متدائل دریافت مجوز) صادر نمایند . وزارت امور اقتصادی و دارایی (هیئت مقررات زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار) با همکاری وزارت مکلف است نسبت به شناسایی و طبقه بندی مجوزهای کسب و کار در مناطق مرزی بر اساس حساسیت موضوع اقدام و شیوه نامه ثبت الکترونیکی شروع فعالیت کسب و کار را ظرف سه ماه تهیه و در آن هیئت به تصویب رساند به طوری که مجوز شروع کسب و کارهای غیرحساس ظرف پنج روز کاری صادر گردد .

ماده ۷ - وزارت کشور موظف است طرف سه ماه پس از ابلاغ این برنامه ، جهت عملیاتی شدن برنامه

، با همکاری وزارت و سازمان ، وزارت اطلاعات ، ستاد و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران محدوده اجرای برنامه در مناطق مرزی کشور را تعیین و اعلام نماید .

تبصره - مناطق و یا کسب و کارهای دارای مزیت

که در خارج از محدوده ای مناطق مرزی قرار دارند ، به شرط بهره مندی مناطق مرزی از زنجیره تولید و تأمین آنان و تأیید دستگاه های موضوع این ماده می توانند از مزایای تسهیلات این برنامه برخوردار باشند .

ماده ۸ - استانداران مشمول این

برنامه مکلفند جهت اجرای برنامه ملی در موضوعات محوری جدول پیوست ، نسبت به انعقاد تفاهم نامه همکاری دوجانبه با استانداری های مشمول هم مرز در کشور همسایه اقدام نمایند . وزارت امور خارجه مکلف

است جهت تنفيض اختیار برای انعقاد تفاهم نامه های مذکور با هماهنگی وزارت کشور اقدامات لازم را در سطح ملی با کشورهای همسایه انجام داده و طرف چهار ماه پس از ابلاغ این برنامه ، نتایج را اعلام نماید .

ماده ۹ - وزارت کشور موظف است با همکاری وزارت امور خارجه ، وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت قوانین و مقررات مربوط ساز و کار لازم

جهت تسهیل تردد مرزنشینان و مخاطبان ذی نفع در این برنامه را در محدوده مناطق مرزی (مانند صدور کارت تردد برای استفاده کنندگان از خدمات و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری) تهیه و عملیاتی نماید .

ماده ۱۰ - وزارت امور اقتصادی و دارایی (هیئت مقررات زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار) با همکاری وزارت

و وزارت خانه های کشور و صنعت ، معدن و تجارت ، دستورالعمل بهبود فضای کسب و کار اختصاصی رسته کسب و کارهای اولویت دار در مناطق مرزی را در حوزه های مرتبط با محیط کسب و کار تهیه نموده و

کلیه مقررات مزاحم و موانع در اجرای برنامه ملی را با اولویت رسیدگی نماید . دستورالعمل یاد شده طرف سه ماه تهیه و برای اجرا در هیئت مقررات زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار به تصویب می رسد .

ماده ۱۱ - به منظور تشویق و ترغیب سرمایه گذاری داخلی و خارجی در فرصت های ذیل برنامه ملی ، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت و وزارت کشور بسته تشویقی

سرمایه گذاری در مناطق مرزی را تدوین نماید . همچنین کلیه امتیازات و اقدامات تشویقی مندرج در مواد (۲) و (۳) طرح توسعه و تسهیل سرمایه گذاری توسعه ای در مناطق غرب و شرق کشور موضوع تصویب

نامه شماره ۱۱۶۰۹۲ / ات ۱۳۹۷ / ۵ مورخ ۵۵۹۴۰ / ات ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۱۲ ک مورخ ۴۵۷۹۲ / د - س ات ۷۵۹ / ۲۰ - به منظور هماهنگی در اجرا و نظارت بر عملکرد برنامه ملی و جلوگیری از هرگونه موازی کاری ، وزارت و وزارت خانه های صنعت ، معدن و تجارت ، کشور ، امور اقتصادی و دارایی ، اطلاعات ، سازمان ، بانک

مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، ستاد و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به عضویت تمامی کمیسیون ها و کارگروه های مرتبط با موضوع برنامه ملی که به تصویب هیئت وزیران رسیده باشد ، در می آیند .

ماده ۱۳ - از زمان تصویب برنامه ملی

، کلیه تصویب نامه ها ، آیین نامه ها و سایر مقررات مربوط به موضوعات این تصویب نامه در حدودی که به پیشنهاد وزیران عضو کمیته ملی به تصویب هیأت وزیران می رسد ، به برنامه ملی الحق و یا لغو می گردد .

ماده ۱۴ - نظارت بر حسن اجرای این برنامه به عهده وزارت بوده و وزارت مکلف است پایش و نظارت عملیاتی را از طریق سامانه ناظر به انجام رساند. سازمان عهده دار نظارت عالی و ارزیابی سالانه برنامه ملی بوده و گزارشات شش ماهه را به شورای عالی اشتغال ارایه می نماید.

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر

راهبردها و سیاست‌های اجرایی برنامه ملی تقویت کسب و کار، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی
■ راهبرد/ سیاست اجرایی ■ موضوعات محوری ■ دستگاه متولی ■ دستگاه همکار ■

- ۱- تامین ، تولید ، فرآوری ، بسته بندی ، توزیع و تجارت محصولات زراعی ، باغی ، دامی و شیلات (وارداتی و صادراتی)

۲- توسعه فعالیت های صیادی و شیلاتی وزارت جهاد کشاورزی وزارت توانمندی صنعت ، معدن و تجارت و نیرو

۳- طراحی و تولید پوشاش ملی ، محلی و قومی

۴- تولید و تجارت سوغات بومی و کالاهای صنایع دستی مرزی

۵- تکمیل پژوهه های نیمه تمام و فعال سازی واحدهای تولیدی مرتبط با رسته های اولویت دار ذیل برنامه ملی وزارت صنعت ، معدن و تجارت وزارت توانمندی صنعت ، کار و رفاه اجتماعی ، جهاد کشاورزی

با رسته های اولویت دار ذیل برنامه ملی وزارت صنعت ، معدن و تجارت و وزارت خانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی

۱ - توسعه تعاونی و کنسرسیوم های صادراتی و تامین نیاز داخلی

۲ - برگزاری نمایشگاه های مرزی مشترک تجاری کالاهای بومی و محصولات فرهنگی

۳ - انعقد موافقت نامه تجارت آزاد مرزی وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت کشور، اتاق های ایران، تعاون، اصناف و کانون مالی انجمن های صنفی کارفرمایی و کلیه دستگاههای اجرائی

۴ - تخصیص

آب مناسب با آب قابل برنامه ریزی ابلاغی هر دشت و هماهنگی با سیاست های برنامه سازگاری با کم آبی وزارت نیرو وزارتخانه های جهادکشاورزی ، نفت ، راه و شهرسازی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ۵ تسهیل صدور مجوزهای کسب و کارها در مناطق مرزی هیأت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار کلیه دستگاه های اجرائی و متولی ۶ توسعه گردشگری سلامت (خدمات پزشکی ، دندانپزشکی ، پیاپیشکی و طب سنتی

۱- توسعه گردشگری طبیعی ، تاریخی ، فرهنگی ، اقوام (انتوتوریسم)

- ۲ - گردشگری مزرعه ، اقامتی و پذیرائی
- ۳ - نمایشگاه دائمی سوغات بومی و کالاهای صنایع دستی
- ۴ - مراکز صنایع خلاة بوم ، فرهنگ و هنری

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی **□** وزارتخانه های جهاد کشاورزی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان حفاظت محیط زیست، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران **□**
□ ۸ □ توسعه تجارت خدمات، در مناطق مرسی **□** توسعه کسب و کارهای خدمات فرهنگی، (انتشارات، تولید محتوا، فیلم و سینما

، رویدادهای فرهنگی و هنری ، نگارخانه (گالری) و بسته بندی) / شهر و روستاهای هوشمند مرزی □ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی □ وزارت رفاه اجتماعی ، کار و رفاه اجتماعی ، ارتباطات و فناوری اطلاعات □ ۹ □ توسعه کسب و کارهای ورزشی (

ورزش های بومی ملی ، باشگاه داری ، رویداد ، پرورش مربی و سایر) □ وزارت ورزش و جوانان □ وزارت توانمندی های تعامل ، کار و رفاه اجتماعی ، صنعت ، معدن و تجارت و میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی □ ۱۰ □ پالایشگاه های کوچک □ وزارت نفت □ وزارت توانمندی های تعامل ، کار و رفاه اجتماعی ، صنعت ، معدن و تجارت □

۱۱ □ توسعه کسب و کارهای خدمات انرژی (ایجاد نیروگاه کوچک خورشیدی ، بادی و انرژی های نوین) و صادرات برق □ وزارت نیرو □ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات □ ۱۲ □ توسعه کسب و کارهای آموزشی (زبان خارجی ، آموزش آزاد ، مهارتی ، مدرسه ، کمک درسی و سایر) □ وزارت آموزش و پرورش □ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، صنعت ، معدن و تجارت ، تعامل ، کار و رفاه اجتماعی ، علوم ، تحقیقات و فناوری □

۱۳ □ توسعه خدمات فناوری اطلاعات (تسهیل صدور مجوز دفاتر خدمات آی . سی . تی روستایی و توسعه باجه های پست بانک) □ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات □ دستگاه های متولی □

۱۴ □ افزایش مشارکت مردمی و توسعه درون زا □ ۱ - برنامه اشتغال روستائی و عشايری مبتنی بر توسعه روستاهای کانونی

۲ - طرح

های ایجاد اشتغال پایدار اختصاصی با استفاده از ظرفیت ها و الگو (مدل) های کسب و کار اجتماعی و از طریق نهادهای تسهیل گر غیردولتی (نهادهای انقلابی) در استان های اولویت دار مطابق نظر کمیته ملی
۳ - اجرای برنامه اشتغال

و کار عمومی مبتنی بر نیاز جوامع هدف □ وزارت تعامل ، کار و رفاه اجتماعی □ وزارت توانمندی های جهاد کشاورزی و کشور ، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دیگر دستگاه های مرتبط و نهادهای توسعه ای □

۱۵ □ ارتقای مهارت و توانمندسازی نیروی کار در مزیت های بومی و منطقه ای □ وزارت تعامل ، کار و رفاه اجتماعی □ کلیه دستگاه های اجرائی و نهادهای توسعه ای □

۱۶ □ افزایش توانمندسازی

و مقاوم سازی □ تسهیل و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار در کسب و کارهای مرزی □ هیأت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار □ وزارت تعامل ، کار و رفاه اجتماعی □
۱۷

۱۸ □ هدایت و جلب مشارکت شرکت های دولتی و تحت پوشش برای سرمایه گذاری و تکمیل زنجیره های ارزش کسب و کارهای اولویت دار □ وزارت امور اقتصادی و دارایی □
۱ - توسعه و ترمیم راهها و جاده های موثر در توسعه کسب و کارهای مرزی

۲ - توسعه ، افزایش بهره وری و ساماندهی بنادر کوچک نوار ساحلی کشور

۳ - ایجاد و ارتقای شرکت های حمل و نقل باری و پشتیبانی (لجستیک)

۴ - اتصال راه آهن با کشورهای همسایه

۵ - برقراری خطوط کشتیرانی مستقیم با کشورهای همسایه □ وزارت راه و شهرسازی □ وزارت توانمندی های کشور ، تعامل ، کار و رفاه اجتماعی ، سازمان برنامه و بودجه کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران □
۱۹ □ بهبود زیرساخت های مرتبط با برنامه ۱ - توسعه خدمات مالی و بانکی

۲ - توسعه خدمات بیمه ای و تضمین خطر (ریسک) تولید و تجارت

۳ - اجرایی کردن پیمان پولی برای استفاده از پول های محلی در تجارت با کشورهای

همسایه و کنار گذاشتن دلار از روند معاملات □ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران □ وزارت توانمندی های امور اقتصادی و دارایی و امور خارجه ، سازمان برنامه و بودجه کشور و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران □

راه اندازی شهرک ها و نواحی صنعتی مشترک با کشور همسایه $\square$ وزارت صنعت ، معدن و تجارت $\square$ وزارت خارجه ، جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) $\square$